

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Kateřina Zástřešková
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Číslo	VY_32_INOVACE_12_ČJL_1.03
Tématický celek	Hlavní principy českého pravopisu
Téma hodiny	Psaní velkých písmen
Předmět	Jazyk český a literatura
Ročník/y/	1. ročník, učební obor
Anotace	V rámci této hodiny si žáci zopakují a poté procvičí hlavní zásady psaní velkých písmen.
Očekávaný výstup	- uplatňuje znalosti českého pravopisu, v písemném projevu, prohlubuje si je a zdokonaluje, - zná základní zásady psaní velkých písmen
Datum vypracování	05.09.2012
Druh učebního materiálu	Pracovní list

Téma: Psaní velkých písmen

Kdy píšeme velké písmeno?

- 1) ve vlastních jménech (Josef, Kateřina, Labe, Jiří Korn, Krkonoše)
- 2) ve slovech vyjadřující naši úctu (vážený Mistře, Jeho Milost)
- 3) při vyjádření úcty v dopisem (Ty, Tebe, Vy, Vás)
- 4) ve slovech, která chceme zdůraznit (to byl Někdo)
- 5) na začátcích větných celků a na začátku přímé řeči.
- 6) V některých zkratkách a značkách (OSN, MUDr.)

Přepiš správně

KDYŽ JSME PODNIKALI OBJEDNÉ VÝPRAVY PO ISTRII, SILNICEMI TOHOTO POLOOSTROVA PROJÍŽDĚLA KOLONA PĚTI MOTOROVÝCH VOZIDEL ZE SLOVENSKA. DOVEDETE SI PŘEDSTAVIT, KOLIK LEGRACE SE V TAK VELKÉ TLUPĚ LIDÍ ZE ZEMĚ V SRDCI EVROPY TADY NA JIHU ZAŽILO.

.....
.....
.....
.....

Základní pravidla pro psaní velkých písmen ve víceslovných vlastních jménech:

- a) zpravidla jen u prvního slova – Organizace spojených národů, Prodaná nevěsta aj..

Vlastní jméno, které se stane součástí sousloví, např.

Německo – Spolková republika Německo,

Palacký – Univerzita Palackého.

- b) označujících obce (města a vesnice), ale pozor

- velké písmeno píšeme u všech slov, není-li v názvu předložka – Český Krumlov,
- je-li ve jménu předložka, napíšeme ji s malým písmenem – Jablonec nad Nisou.

- c) ve jménech ulic, nábřeží, náměstí, dům, třída, ostrov, poloostrov apod. až ve slově následujícím po tomto výrazu, např. hora Praděd, poušť Gobi, hotel Bílá růže, nábřeží Kapitána Jaroše, dům U Tří housliček atd. **Po předložce píšeme velké písmeno!**
Např. restaurace U Zeleného stromu, motorest U Devíti křížů atd.

Pozor ale na psaní zdánlivě jmen obecných (např. dům, důl), která jsou součástí přesného názvu. Například **Dům módy** (přesný název konkrétního obchodního domu), **Důl Hlubina** (název celého průmyslového podniku) aj.

Pozor také na psaní jmen, ve kterých je opačný pořádek slov – **Jaderské moře, Perský záliv, Ženevské jezero** atd.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost vám pomůže při řešení dalekého úkolu. Odlište obecná jména od vlastních jmen, přesných názvů. Zdůvodněte správný pravopis malých a velkých písmen:

Amerika – Severní Amerika, výchovní Amerika, Latinská Amerika

Tatry – Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Beliánské Tatry

Indie – Přední Indie, střední Indie, Zadní Indie

Vltava – Teplá Vltava, Studená Vltava

.....
.....
.....
.....
.....

Velká písmena píšeme u vlastních jmen:

a) jména osob, zvířat a od nich vytvořená přivlastňovací přídavná jména, např. Karolína Světlá, Eva – Evin, Přemysl Oráč, Micka (kočka), Ferda (papoušek) aj.

Jména panovníků se píše s velkými písmeny, a to i v případech, kdy vypisujeme jejich řadovou číslovku slovy, tu píšeme také s velkým počátečním písmenem, např. **Karel Čtvrtý**.

b) příslušníci národů a členové kmenů – Čech, Italka, Slované, Hanáci

c) obyvatelé míst, která označujeme vlastním jménem – Evropan, Pražan, Mart'an

d) bytosti náboženské, mytologické, zosobnění lidských vlastností a přírodních jevů, postavy z uměleckých děl označujících jedinečnou bytost – Bůh, Pán Bůh, Hospodin,

Slunečník (pohádková postava), Duch svatý, Svatý otec (papež), Panna Maria, svatá Trojice

S malým počátečním písmenem ale píšeme přídavná jména odvozená od vlastních jmen – pražský, vlašský, český (**pokud to není přímo vlastní název**).

Roztříd'te do dvou sloupečků na jména obecná a jména vlastní:

MLADÝ SVĚT (časopis), MILADIN PRSTÝNEK, NERUDOVY POVÍDKY, SEVERNÍ AMERIKA, KARLOVY VARY, PETROVY LYŽE, PRAŠNÁ ULICE, LEDOVÁ VODA, ORLICKÉ HORY, ČESKÁ TELEVIZE, VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ, KRÁSNÁ PŘÍRODA

Jména obecná	Jména vlastní

Vyberte jen velká písmena a získáte tajenku:

VELKÝ VŮZ, KOLO ESKA, ŘEKA NIL, PLZEŇSKÝ OKRES, SPOŘITELNA, ŽELEZNIČNÍ STANICE, OBCHODNÍ DŮM, DŮM U ŠÍŠKY, ETIOPIE, ANTARKTIDA, PRAŽSKÉ MOSTY, PŘIJEL FAVORITEM, ČERNOCH A BĚLOCH, ZIMNÍ OLYMPIJSKÉ HRY, SPARTAN A SLÁVISTA, MATURITA NA STŘEDNÍ ŠKOLE, SVATODUŠNÍ SVÁTKY, POHOŘÍ ATLAS, TITANIK, KRÁSNÁ FIALKA, LÉKÁRNA U RYTÍŘE, HOTEL NÁRODNÍ DŮM.

.....
.....
.....
.....
.....

Přečtěte pozorně a odstraňte chyby v psaní velkých a malých písmen:

Národní kuchyně

V rozdílech národních kuchyní se odrážejí vlivy zeměpisné, hospodářské, náboženské, společenské a značný vliv mají místní tradice.

Například Francouz z jižní části země lpí na své rybí polévce, která se ovšem liší od uchy vařené v ruském Rostovu na Donu i taratoru z Bulharska, docela jiné je i kyselo z českého Podkrkonoší.

Zvláštní způsob přípravy i užití nádobí a nářadí odlišuje jídla kuchyně čínské od jídel připravovaných v typické kuchyni židovské, méně se liší kuchyně národů střední Evropy.

Zvláštní kapitolou kuchařského umění v jednotlivých zemích světa je užití koření. Záleží nejen na tom, co se kde pěstuje a co se používá tradičně, ale také na tom, co se dováží. Své zvláštnosti má Asie i Amerika. Značné rozdíly v užití koření najdeme v Evropě například mezi Itálií a zeměmi skandinávie.

.....

.....

.....

.....

Najděte v textu celkem 9 českých měst:

Vzor: Měli kapra, hanebníci! – prah – ha – Praha

Bolela ji hlava a okolí nártu. Našel poklad, no a co? Proč se na to ptá Borka, když zlí nebyli oni? Kostra vašeho dropa váží aspoň tolik, kolik váží malý tur, no vážně. Má ten obr noc nahoru, že ani nezná chodník?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Použité zdroje:

- 1) Hartmannová, V. *Psaní velkých písmen*. Brno: Nová škola, 2001.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Zástřešková.

